

ВІДОКРЕМЛЕНИЙ СТРУКТУРНИЙ ПІДРОЗДІЛ
«ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ ЕКОНОМІКИ І ТЕХНОЛОГІЙ
НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ «ЧЕРНІГІВСЬКА ПОЛІТЕХНІКА»»

Циклова комісія маркетингу та торгівлі

ЗАТВЕРДЖУЮ

Заступник директора
з навчальної роботи

Людмила ІЛЛЯШЕНКО
“27” серпня 2024 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Підприємництво

підготовки фахового молодшого бакалавра
освітньо-професійна програма «ПІДПРИЄМНИЦТВО ТА ТОРГІВЛЯ ТА
БІРЖОВА ДІЯЛЬНІСТЬ»
галузь знань 07 УПРАВЛІННЯ ТА АДМІНІСТРУВАННЯ
спеціальність 076 ПІДПРИЄМНИЦТВО ТА ТОРГІВЛЯ
мова навчання: українська
статус дисципліни: обов'язкова

2024 рік

Робоча програма з дисципліни «Підприємництво» складена на основі освітньо-професійної програми «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» спеціальності 076 «Підприємництво та торгівля». – «26» серпня 2024 р. – 17 с.

Розробник: **Олена ФІЛОНЕНКО**
викладач вищої кваліфікаційної категорії

Робоча програма затверджена на засіданні циклової комісії маркетингу та торгівлі.

Протокол № 1 від 26 серпня 2024 р.

Голова циклової комісії

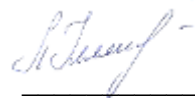

Тетяна ПРИМАЧЕНКО

Схвалено методичною радою коледжу.

Протокол № 1 від 26 серпня 2024 р.

Голова

Людмила ІЛІЯШЕНКО

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни
		денна форма навчання
Кількість кредитів – 7	Галузь знань 07 Управління та адміністрування	Обов’язкова
Змістових модулів – 7	Спеціальність 076 Підприємництво та торгівля	Рік підготовки: На базі БСО – 2,3-й На базі ПЗСО – 1,2-й
Загальна кількість годин - 210		Семестр На базі БСО – 4,5,6-й На базі ПЗСО – 2,3,4-й
		Лекції
		76 год.
Тижневих годин: аудиторних 4,4, 2; самостійної роботи студента – 1,7; 1,6; 1,2	Освітньо-професійний ступінь: фаховий молодший бакалавр	Практичні, семінарські 64 год.
		Самостійна робота 70 год.
		Вид контролю: Залік, екзамен, курсова робота

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета дисципліни: формування у здобувачів освіти системи базових знань із організації, функціонування та правового регулювання підприємницької діяльності, а відтак формування підприємницького мислення.

Передумови вивчення дисципліни «Підприємництво».

До початку вивчення дисципліни здобувачі освіти повинні мати загальні знання з «Української мови (за професійним спрямуванням)», «Основ правознавства», «Екології», «Основ менеджменту», «Бухгалтерського обліку», «Електронної комерції», «Іноземної мови (за професійним спрямуванням)», «Товарознавства». Знання та вміння, отримані під час вивчення дисципліни «Підприємництво», будуть використані під час вивчення переважної більшості дисциплін загальної, професійної та практичної підготовки фахівця.

Завдання дисципліни: формування освітньо-пізнавальних, дослідницьких здібностей здобувачів освіти; розвиток креативних та інноваційних здібностей здобувача освіти в процесі вивчення основних понять стосовно сутності підприємництва, видів діяльності, принципів підприємницької діяльності, її основних форм, державного регулювання, організації власної справи, аналізу діяльності підприємств бізнесу, змісту бізнес-плану, видів підприємницького ризику і способів його зниження.

На основі вивчення дисципліни «Підприємництво» у здобувачів вищої освіти формуються наступні компетентності:

ЗК 7. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 8. Здатність виявляти ініціативу та підприємливість.

СК1. Здатність враховувати основні закономірності та сучасні досягнення у підприємницькій, торговельній та біржовій діяльності.

СК 2. Здатність обирати та використовувати відповідні методи, інструментарій для обґрунтування рішень щодо діяльності підприємства.

СК 5. Здатність здійснювати діяльність із дотриманням вимог нормативно-правових документів у сфері підприємницької, торговельної та біржової діяльності.

СК 6. Здатність виконувати професійні завдання з організації діяльності підприємницьких, торговельних та біржових структур.

3. Очікувані результати навчання

Під час вивчення дисципліни здобувачі фахової передвищої освіти мають досягти або вдосконалити наступні програмні результати навчання, передбачені освітньо-професійною програмою:

РН 2. Застосовувати знання, розуміння закономірностей та сучасних досягнень у підприємницькій, торговельній та біржовій діяльності із професійною метою.

Н 5. Здійснювати пошук, самостійний відбір інформації з різних джерел у сфері підприємницької, торговельної та біржової діяльності.

РН 6. Проявляти ініціативу та підприємливість, володіти навичками міжособистісної взаємодії для досягнення професійної мети.

РН 7. Застосовувати всебічні спеціалізовані емпіричні й теоретичні знання у сфері підприємництва, торгівлі та біржової діяльності для подальшого використання у практичній діяльності.

РН 9. Застосовувати інноваційні підходи у підприємницькій, торговельній та біржовій діяльності.

РН 12. Виконувати професійні завдання з організації діяльності підприємницьких, торговельних та біржових структур.

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач освіти повинен :

знати: роль та значення підприємницької діяльності для розвитку суспільного виробництва, особливості підприємництва в Україні; рушійні сили, умови та принципи підприємницької діяльності; законодавчу базу, що регулює розвиток підприємництва в Україні; сутність, форми та методи конкурентної боротьби; технологію заснування власної справи; методику складання бізнес-плану й аналіз діяльності підприємств, причини виникнення ризику у підприємницькій діяльності та засоби його зниження; види та форми підприємницької діяльності; порядок ліцензування видів підприємництва.

вміти: обрати сферу підприємницької діяльності, вид підприємницької діяльності, організувати власну справу, підготувати засновницькі документи, розробити бізнес-план, мінімізувати ризики при прийнятті підприємницьких рішень, створювати умови для збереження підприємницької таємниці, складати бізнес-плани розвитку власного бізнесу.

4. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1.

Тема 1. Об'єктивні засади і сутність підприємництва (РН 2, 12)

Форми суспільного виробництва. Товарне виробництво – матеріальна основа виникнення підприємництва. Ринок та його функції. Історичний розвиток поняття "підприємництва". Поняття і суть підприємництва. Основні функції підприємництва. Економічна основа підприємництва. Економіко-теоретичні знання і підприємництво.

Тема 2. Функції та правовий статус підприємця. (РН 6, 12)

Права, обов'язки та відповідальність підприємця. Права підприємця. Обов'язки підприємців. Відповідальність підприємця.

Тема 3. Економічна свобода і підприємництво (РН 12)

Економічна свобода як основна передумова розвитку підприємництва. Складові економічної свободи: економічна самостійність, економічна відповідальність, економічна рівноправність. Рушійні сили розвитку підприємництва. Економічний інтерес та конкуренція як джерела розвитку підприємництва. Принципи та передумови підприємницької діяльності.

Тема 4. Підприємницьке середовище і інфраструктура підприємництва. (РН 12)

Підприємницьке середовище. Зовнішнє та внутрішнє середовище. Інфраструктура підприємництва.

Тема 5. Державне регулювання підприємництва. (РН 12)

Сутність державного регулювання підприємництва. Методи та інструменти державного регулювання підприємництва. Правова база розвитку підприємництва. Державна підтримка підприємництва.

Тема 6. Види та сфери підприємницької діяльності. (РН 6, 7, 9, 12)

Підприємництво приватне, колективне, державне та особливості їх здійснення. Виробниче підприємництво. Інноваційне підприємництво. Посередницька підприємницька діяльність. Підприємництво у сфері торгівлі. Підприємництво у сфері надання кредитно – фінансових послуг. Підприємництво у сфері надання консалтингових послуг. Підприємництво у сфері страхування.

Тема 7. Підприємство як основна організаційна структура підприємницької діяльності. (РН 6, 7, 9, 12)

Підприємство, його сутність та функції. Види підприємств. Види та об'єднання підприємств, їх характеристика.

Господарські товариства, як організаційна форма підприємництва.

Тема 8. Форми організації підприємництва. (РН 7, 12)

Організаційні одиниці підприємництва. Організаційно-правові форми підприємницької діяльності: переваги і недоліки.

Тема 9. Мале підприємництво та фермерське господарство як форма підприємництва (РН 6, 9, 12)

Економічна суть малого підприємництва. Функції малого підприємництва.

Сутність селянського господарства. Створення та діяльність фермерських господарств.

Пр 1 держ підтр малого підпр

Тема 10. Моделі та способи підприємницької діяльності (РН 7, 9, 12)

Класична та інноваційна моделі підприємницької діяльності. Коворкінг. Передання окремих функцій аутсорсинговій компанії

Тема 11. Підприємницька ідея: механізм генерування (РН 7, 5, 12)

Підприємницька ідея. Методи та джерела формування підприємницької ідеї. Генерування ідеї. Етапи реалізації підприємницької ідеї. Фактори, пов'язані з провалами реалізації бізнес ідеї.

Тема 12. Способи утворення суб'єкта підприємницької діяльності (РН 5, 6, 7, 9, 12)

Традиційні способи утворення суб'єкта підприємницької діяльності: створення нового підприємства «з нуля», покупка діючого бізнесу. Нетрадиційні способи організації підприємницької діяльності: прямий маркетинг, пересувна торгівля, франчайзинг, надомний бізнес, вихід зі складу великої компанії.

Тема 13. Організація підприємництва (РН 6, 7, 9, 12)

Суб'єкти і об'єкти підприємницької діяльності. Обмеження у здійсненні підприємницької діяльності. Порядок ліцензування підприємницької діяльності. Поняття ліцензії та ліцензування. Види діяльності, що підлягають ліцензуванню. Порядок отримання ліцензії суб'єктами підприємницької діяльності. Порядок прийняття заяви про отримання ліцензії до розгляду та підстави для залишення її без розгляду. Розгляд заяви про отримання ліцензії, відмова у видачі ліцензії. Анулювання ліцензії.

Тема 14. Процеси створення та припинення підприємницької діяльності (РН 6, 7, 9, 12)

Основні етапи створення підприємства. Засновницькі документи та їх підготовка. Формування початкового капіталу. Оцінка майна. Статутний фонд та його формування. Найменування та торговельна марка підприємства. Загальна та спрощена системи оподаткування

Державна реєстрація юридичної особи. Державна реєстрація фізичної особи. Державна реєстрація фермерського господарства. Припинення підприємницької діяльності. Сутність та форми реорганізації підприємств. Досудова санація. Порядок визнання підприємства банкрутом. Фінансове оздоровлення підприємства-боржника. Зовнішнє управління підприємством-боржником. Банкрутство індивідуального підприємця.

Тема 15. Стартап як нова форма реалізації підприємництва. (РН 6, 9, 12)

Зміст та специфіка стартапу. Стадії розвитку стартапу. Життєвий цикл стартапу. Особливості стартапу як інноваційного проекту. Особливості та етапи формування команди стартапу. Ролі та функції учасників команди стартапу

Тема 16. Форми партнерських зв'язків та договірні відносини в бізнесі (РН 12)

Класифікація підприємницьких договорів. Типовий зміст специфічні і загальні умови договору. Порядок укладання договорів. Оферта як особлива форма укладення договору.

Тема 17. Бізнес – план підприємства (РН 6, 9, 12)

Сутність та функції бізнес-плану. Методологія та стадії розробки бізнес-плану. Структура та логіка розробки бізнес-плану. Технологія розробки бізнес-плану.

Тема 18. Конкуренція як засіб реалізації підприємництва. (РН 12)

Конкуренція: сутність і види, методи конкурентної боротьби. Типи конкурентних ринків. Складові конкурентного середовища. Конкурентоспроможність і конкурентні переваги підприємства.

Тема 19. Підприємницька таємниця (РН 12)

Сутність підприємницької таємниці. Дані, які складають підприємницьку таємницю. Загрози безпеці підприємства внаслідок недостатнього захисту підприємницької таємниці. Основні елементи механізму захисту підприємницької таємниці. Характеристика комерційної таємниці в межах трудових відносин.

Тема 20. Підприємницький ризик та управління ним (РН 12)

Сутність ризику як економічної категорії. Фактори виникнення ризику та його функції. Класифікація ризиків. Методи оцінювання підприємницьких ризиків. Методи управління та зменшення ризиків

Тема 21. Етика і культура підприємницької діяльності (РН 12)

Етика та етикет. Культура підприємництва та діловий етикет. Етика спілкування шляхом телефонних розмов. Етикет привітання, представлення прийомів та переговорів. Формальні й неформальні ділові прийоми. Подарунки, сувеніри, квіти у ділових відносинах.

5. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин для денної/заочної форми навчання				
	Всього	Аудиторно			с. р
		л	п/с	інд.	
Змістовий модуль 1.					
Об’єктивні засади і сутність підприємництва. Функції та правовий статус підприємця.					
Економічна свобода і підприємництво Підприємницьке середовище і інфраструктура підприємництва.					
Тема 1. Об’єктивні засади і сутність підприємництва	4	2			2
Тема 2. Функції та правовий статус підприємця.	4	2	/2		
Тема 3. Економічна свобода і підприємництво	6	2	/2		2
Тема 4. Підприємницьке середовище і інфраструктура підприємництва.	8	4	/2		2
Разом за змістовним модулем 1	22	10	/6		6
Змістовий модуль 2.					
Державне регулювання підприємництва. Види та сфери підприємницької діяльності.					
Тема 5. Державне регулювання підприємництва.	12	4	2/2		4

Тема 6. Види та сфери підприємницької діяльності. Виробниче підприємництво. Інноваційне підприємництво.	10	4	/2		4
Тема 6. Види та сфери підприємницької діяльності. Посередницька підприємницька діяльність. Підприємництво у сфері торгівлі.	10	4	/2		4
Тема 6. Види та сфери підприємницької діяльності. Підприємництво у сфері надання кредитно – фінансових послуг.	8	2	/2		4
Тема 6. Види та сфери підприємницької діяльності. Підприємництво у сфері надання консалтингових послуг. Підприємництво у сфері страхування.	10	4	/2		4
Разом за змістовним модулем 2	50	18	2/10		20
Змістовий модуль 3.					
Підприємство як основна організаційна структура підприємницької діяльності. Форми організації підприємництва.					
Тема 7. Підприємство як основна організаційна структура підприємницької діяльності	18	6	6/2		4
Тема 8. Форми організації підприємництва.	4	2	/2		
Тема 9. Мале підприємництво та фермерське господарство як форма підприємництва	12	4	2/2		4
Разом за змістовним модулем 3	34	12	8/6		8
Разом за II (IV) семестр	106	40	10/22		34
Змістовий модуль 4.					
Моделі та способи підприємницької діяльності. Підприємницька ідея. Способи утворення суб'єкта підприємницької діяльності					
Тема 10. Моделі та способи підприємницької діяльності	4	2	/2		
Тема 11. Підприємницька ідея: механізм генерування	6	2	/2		2
Тема 12. Способи утворення суб'єкта підприємницької діяльності	6	2	/2		2
Разом за змістовним модулем 4.	16	6	/6		4
Змістовий модуль 5.					
Організація підприємництва. Процес створення та припинення підприємницької діяльності. Форми партнерських зв'язків та договірні відносини в бізнесі					
Тема 13. Організація підприємництва	14	4	4/2		4
Тема 14. Процес створення та припинення підприємницької діяльності	16	8	2/2		4
Тема 15. Стартап як нова форма реалізації підприємництва.	8	2	/2		4
Разом за змістовним модулем 5.	38	14	6/6		12
Разом за III (V) семестр	54	20	6/12		16
Змістовий модуль 6.					
Бізнес – план підприємства. Державне регулювання підприємництва. Конкуренція як засіб реалізації підприємництва.					

Тема 16. Форми партнерських зв'язків та договірні відносини в бізнесі	6	2	/2		2
Тема 17. Бізнес – план підприємства	12	6	/2		4
Тема 18. Конкуренція як засіб реалізації підприємництва.	8	2	2/2		2
Разом за змістовним модулем 6.	26	10	2/6		8
Змістовий модуль 7.					
Підприємницька таємниця. Підприємницький ризик та управління ним. Етика і культура підприємницької діяльності.					
Тема 19. Підприємницька таємниця	8	2	/2		4
Тема 20. Підприємницький ризик та управління ним	8	2	/2		4
Тема 21. Етика і культура підприємницької діяльності	8	2	/2		4
Разом за змістовним модулем 7.	24	6	/6		12
Разом за IV (VI) семестр	50	16	2/12		20
Усього за дисципліну	210	76	18/46		70

6. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	К-сть годин (д/з)
1	Тема 1. Об'єктивні засади і сутність підприємництва	-
2	Тема 2. Функції та правовий статус підприємця.	2
3	Тема 3. Економічна свобода і підприємництво	2
4	Тема 4. Підприємницьке середовище і інфраструктура підприємництва.	2
	Тема 5. Державне регулювання підприємництва.	2
5	Тема 6. Види та сфери підприємницької діяльності.	8
6	Тема 7. Підприємство як основна організаційна структура підприємницької діяльності	2
7	Тема 8. Форми організації підприємництва.	2
8	Тема 9. Мале підприємництво та фермерське господарство як форма підприємництва	2
9	Тема 10. Моделі та способи підприємницької діяльності	2
10	Тема 11. Підприємницька ідея: механізм генерування	2
11	Тема 12. Способи утворення суб'єкта підприємницької діяльності	2
12	Тема 13. Організація підприємництва	2
13	Тема 14. Процес створення та припинення підприємницької діяльності	2
	Тема 15. Стартап як нова форма реалізації підприємництва.	2
14	Тема 16. Форми партнерських зв'язків та договірні відносини в бізнесі	2
15	Тема 17. Бізнес – план підприємства	2
17	Тема 18. Конкуренція як засіб реалізації підприємництва.	2
18	Тема 19. Підприємницька таємниця	2
19	Тема 20. Підприємницький ризик та управління ним	2
20	Тема 21. Етика і культура підприємницької діяльності	2
	Разом	46

7. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	К-сть годин
1	Тема 5. Практична робота «Ознайомитися з законодавчою базою, яка регулює підприємницьку діяльність в Україні»	2
2	Тема 7. Практична робота «Підприємства: поняття та види. Об'єднання підприємств, їх види та правовий статус»	2
3	Тема 7. Практична робота «Вивчення основних положень Закону України «Про господарські товариства» та Закону України «Про товариства з обмеженою та додатковою відповідальністю».	2
4	Тема 7. Практична робота «Вивчення основних положень Закону України «Про акціонерні товариства».	2
5	Тема 9. Практична робота «Вивчення Закону України «Про розвиток та державну підтримку малого і середнього підприємництва в Україні»	2
6	Тема 13. Практична робота «Вивчення закону України «Про ліцензування видів господарської діяльності».	2
7	Тема 13. Практична робота вивчених положень Закону України «Про державне регулювання виробництва і обігу спирту етилового, спиртових дистилятів, біоетанолу, алкогольних напоїв, тютюнових виробів, тютюнової сировини, рідин, що використовуються в електронних сигаретах, та пального»	2
8	Тема 14. Практична робота «Вивчення закону України «Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань»	2
9	Тема 18. Практична робота «Вивчення Закону України «Про захист економічної конкуренції», «Про захист від недобросовісної конкуренції»	2
	Разом	18

8. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	К-сть годин
1	Тема 1. Об'єктивні засади і сутність підприємництва	2
2	Тема 2. Функції та правовий статус підприємця.	-
3	Тема 3. Економічна свобода і підприємництво	2
4	Тема 4. Підприємницьке середовище і інфраструктура підприємництва.	2
5	Тема 5. Державне регулювання підприємництва.	4
6	Тема 6. Види та сфери підприємницької діяльності.	16
7	Тема 7. Підприємство як основна організаційна структура підприємницької діяльності	4
8	Тема 8. Форми організації підприємництва.	-
9	Тема 9. Мале підприємництво та фермерське господарство як форма підприємництва	4
10	Тема 10. Моделі та способи підприємницької діяльності	-
11	Тема 11. Підприємницька ідея: механізм генерування	2
12	Тема 12. Способи утворення суб'єкта підприємницької діяльності	2

13	Тема 13. Організація підприємництва	4
14	Тема 14. Процес створення та припинення підприємницької діяльності	4
15	Тема 15. Стартап як нова форма реалізації підприємництва.	4
16	Тема 16. Форми партнерських зв'язків та договірні відносини в бізнесі	2
17	Тема 17. Бізнес – план підприємства	4
18	Тема 18. Конкуренція як засіб реалізації підприємництва.	2
19	Тема 19. Підприємницька таємниця	4
20	Тема 20. Підприємницький ризик та управління ним	4
21	Тема 21. Етика і культура підприємницької діяльності	4
	Разом	70

9. Перелік питань до екзамену

- Визначте сутність, функції та принципи складання бізнес-плану.
- Техніка складання бізнес-плану.
- Визначте структуру та зміст бізнес-плану.
- Визначте вимоги до стилю написання бізнес – плану.
- Статутний фонд і його формування.
- Порядок відкриття розрахункового рахунку в банку. Як будуються відносини підприємця з банком?
- Визначте порядок підготовки засновницьких документів.
- Визначте структуру та зміст статуту відповідної організаційної форми підприємницької діяльності.
- Визначте структуру та зміст засновницького договору.
- Визначте порядок державної реєстрації суб'єктів підприємницької діяльності.
- Порядок реєстрації фізичної особи
- Порядок реєстрації юридичної особи
- Порядок державної реєстрації фермерського господарства
- Визначте документи необхідні для державної реєстрації фізичних та юридичних осіб
- Визначте основні способи організації власного бізнесу.
- Охарактеризуйте суб'єкти підприємницької діяльності.
- Визначте обмеження у здійсненні підприємницької діяльності.
- Порядок видачі суб'єктам підприємницької діяльності спеціальних дозволів (ліцензій) на здійснення окремих видів діяльності.
- Що таке підприємницький ризик? З якими категоріями він пов'язаний?
- Охарактеризуйте функції підприємницького ризику.
- Як класифікують ризик за джерелами виникнення?
- Що є джерелом виникнення внутрішніх ризиків?
- Охарактеризуйте процес управління підприємницькими ризиками.
- Визначте економічну суть малого підприємництва. Місце і роль малого підприємництва в економіці.
- Визначте переваги та недоліки малого бізнесу.
- Підприємство як організаційна структура підприємництва.
- Визначте види підприємств та об'єднань підприємств.
- Господарські товариства. Які види господарських товариств використовуються у підприємстві?

29. Акціонерні товариства та їх види.
30. Поняття «організаційно-правова форма підприємництва». Переваги та недоліки .
31. Виробниче підприємництво.
32. Комерційне підприємництво,
33. Фінансово-кредитне підприємництво.
34. Посередництво в ринковій системі господарювання.
35. Страхове підприємництво.
36. Інноваційне підприємництво.
37. Підприємець — ключова фігура ринкової економіки. Вимоги та характерні риси підприємця.
38. Права підприємця. Обов'язки та відповідальність суб'єктів підприємницької діяльності.
39. Визначте суть та основні функції конкуренції.
40. Охарактеризуйте види конкуренції.
41. Державне регулювання конкуренції.
42. Характеристика цінових та нецінових методів конкуренції. Типи конкурентної поведінки
43. Економічна свобода як основна передумова розвитку підприємництва.
44. Основні принципи свободи господарювання: економічна самостійність, економічна відповідальність, економічна рівноправність.
45. Рушійні сили підприємництва. Принципи організації підприємництва.
46. Які умови потрібні для здійснення підприємницької діяльності? Сутність та функції підприємництва.
47. Підприємницька ідея та механізм її втілення
48. Визначте сутність підприємницької таємниці.
49. Визначте дані, які складають підприємницьку таємницю.
50. Основні елементи механізму захисту підприємницької таємниці.
51. Припинення підприємницької діяльності. Ліквідація підприємства.
52. Сутність та форми реорганізації підприємств.
53. Досудова санація. Порядок визнання підприємства банкрутом.
54. Сутність та методи державного регулювання підприємництва
55. Правова база розвитку підприємництва в Україні.

9. Методи навчання

1. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності: лекції, бесіди; ілюстрація, демонстрація; аудиторні заняття, самостійна робота, дискусія, розгляд ситуативних задач, практичні та лабораторні роботи.
2. Методи стимулювання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності: навчальна дискусія, створення ситуації у процесі викладання, опора на життєвий досвід студента
3. Методи контролю і самоконтролю у навчанні: усний, письмовий, тестовий.
4. Інноваційні методи: гостьові лекції, проектне навчання, ділові ігри, метод кейсів тощо.

10. Засоби діагностики результатів навчання

Поточний: усний контроль (індивідуальне опитування); письмовий контроль (контрольна робота, диктант); тестовий контроль (тести відкритої форми, тести закритої форми, тест - альтернатива, тест – відповідність);

Практична перевірка (практичні заняття);

Підсумковий контроль: залік, залік, екзамен, курсова робота.

Задля реалізації принципу диференціації та індивідуалізації навчання контроль проводиться з використанням різнорівневих завдань.

11. Критерії оцінювання результатів навчання

Для оцінювання навчальних досягнень здобувачів фахової передвищої освіти застосовується 12-бальна та 4-бальна шкала.

Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувачів фахової передвищої освіти на базі БСО

Рівні навчальних досягнень	Бали	Критерій оцінювання навчальних досягнень здобувачів фахової передвищої освіти
I. Початковий	1	Здобувачі фахової передвищої освіти розрізняють об'єкти вивчення
	2	Здобувачі фахової передвищої освіти відтворюють незначну частину навчального матеріалу, мають нечіткі уявлення про об'єкт вивчення
	3	Здобувачі фахової передвищої освіти відтворюють частину навчального матеріалу; з допомогою викладача виконують елементарні завдання
II. Середній	4	Здобувачі фахової передвищої освіти з допомогою викладача відтворюють основний навчальний матеріал, можуть повторити за зразком певну операцію, дію
	5	Здобувачі фахової передвищої освіти відтворюють основний навчальний матеріал, здатні з помилками й неточностями дати визначення понять, сформулювати правило
	6	Здобувачі фахової передвищої освіти виявляють знання й розуміння основних положень навчального матеріалу. Відповіді їх правильні, але недостатньо осмислені. Вміють застосовувати знання при виконанні завдань за зразком
III. Достатній	7	Здобувачі фахової передвищої освіти правильно відтворюють навчальний матеріал, знають основоположні теорії і факти, вміють наводити окремі власні приклади на підтвердження певних думок, частково контролюють власні навчальні дії
	8	Знання здобувачів фахової передвищої освіти є достатніми. Здобувачі фахової передвищої освіти застосовують вивчений матеріал у стандартних ситуаціях, намагаються аналізувати, встановлювати найсуттєвіші зв'язки і залежність між явищами, фактами, робити висновки, загалом контролюють власну діяльність. Відповіді їх логічні, хоч і мають неточності
	9	Здобувачі фахової передвищої освіти добре володіють вивченим матеріалом, застосовують знання в стандартних ситуаціях, уміють аналізувати й систематизувати інформацію, використовують загальновідомі докази із самостійною і правильною аргументацією

IV. Високий	10	Здобувачі фахової передвищої освіти мають повні, глибокі знання, здатні використовувати їх у практичній діяльності, робити висновки, узагальнення
	11	Здобувачі фахової передвищої освіти мають гнучкі знання в межах вимог навчальних програм, аргументовано використовують їх у різних ситуаціях, уміють знаходити інформацію та аналізувати її, ставити і розв'язувати проблеми
	12	Здобувачі фахової передвищої освіти мають системні, міцні знання в обсязі та в межах вимог навчальних програм, усвідомлено використовують їх у стандартних та нестандартних ситуаціях. Уміють самостійно аналізувати, оцінювати, узагальнювати опанований матеріал, самостійно користуватися джерелами інформації, приймати рішення

Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувачів фахової передвищої освіти на базі ПЗСО

Рівень навч-х досягнень здобувачів освіти	Бали	Критерій оцінювання навчальних досягнень здобувачів фахової передвищої освіти
Початковий	«Незадовільно»	Здобувачі фахової передвищої освіти мають нечіткі уявлення про об'єкт вивчення, відтворюють частину навчального матеріалу, за допомогою викладача виконують елементарні завдання.
Середній	«Задовільно»	Здобувачі фахової передвищої освіти відтворюють основний навчальний матеріал, здатні з помилками й неточностями дати визначення понять, сформулювати правило. Вміють застосовувати знання при виконанні завдань за зразком
Достатній	«Добре»	Знання здобувачів фахової передвищої освіти є достатніми. Здобувачі фахової передвищої освіти застосовують вивчений матеріал у стандартних ситуаціях, намагаються аналізувати, встановлювати найсуттєвіші зв'язки і залежності між явищами, фактами, робити висновки. Відповіді їх логічні, хоч і мають неточності та незначні помилки.
Високий	«Відмінно»	Здобувачі фахової передвищої освіти мають повні, глибокі знання в обсязі та в межах вимог навчальних програм, усвідомлено використовують їх у стандартних та нестандартних ситуаціях. Уміють самостійно аналізувати, оцінювати, узагальнювати опанований матеріал, самостійно користуватися джерелами інформації, приймати рішення

Самостійна робота контролюється шляхом тестування, або усного опитування.

Здобувач освіти отримує оцінку при тестуванні:

Бали	Критерій оцінювання навчальних досягнень здобувачів фахової передвищої освіти
«Незадовільно»	якщо відповідає на 59% - та менше питань.
«Задовільно»	якщо відповідає на 60% - 75%

«Добре»	якщо відповідає на 76% - 92%
«Відмінно»	якщо відповідає на 93% - 100%

Самостійна робота може контролюватись шляхом опитування в усній формі чи у вигляді письмової роботи, здобувачу освіти дається декілька питань з теми, на які пропонується дати свої обґрунтовані відповіді.

Підсумковий контроль виявляє кінцевий результат процесу викладання і вивчення здобувачами освіти матеріалу дисципліни. Його завданням є перевірка розуміння здобувачами освіти програмного матеріалу в цілому, логіки та взаємозв'язків між окремими розділами, здатності творчого використання накопичених знань.

Під час проведення заліку, екзамену навчальні досягнення здобувачів фахової передвищої освіти оцінюються:

Високий рівень: «відмінно» - якщо здобувач фахової передвищої освіти має глибокі і системні знання, вміє аналізувати та узагальнювати теоретичний матеріал, співвідносити загальні знання з конкретними ситуаціями; оволодів навичками критично оцінювати ситуацію; обізнаний з основною та додатковою літературою в даній області; матеріал викладає логічно, послідовно, переконливо.

Достатній рівень: «добре» - якщо здобувач фахової передвищої освіти виявив достатньо повні знання з дисципліни; дає правильні, хоча і не завжди повні визначення та відповіді на питання; оволодів навичками співвідносити теоретичні знання з конкретними ситуаціями; допускає незначні неточності в розкритті окремих теоретичних положень.

Середній рівень: «задовільно» – якщо здобувач фахової передвищої освіти засвоїв програмний матеріал дисципліни в передбаченому обсязі з деякими неточностями; значну частину навчального матеріалу відтворює на репродуктивному рівні; відтворення матеріалу непослідовне, неточне.

Початковий рівень: «незадовільно» – здобувач фахової передвищої освіти виявив слабкі знання теоретичного програмного матеріалу; не зміг дати визначення основних понять; відтворення матеріалу непослідовне, нелогічне, фрагментарне.

13. Визнання результатів навчання, набутих у неформальній та/або інформальній освіті

Визнання результатів навчання, набутих у неформальній та/або інформальній освіті в рамках окремих тем навчальної дисципліни, здійснюється викладачем за зверненням здобувача фахової передвищої освіти та представленням документів, які підтверджують результати навчання (сертифікати, свідоцтва, скріншоти тощо).

Рішення про визнання та оцінка за відповідну частину освітнього компонента приймається викладачем за результатами співбесіди зі здобувачем фахової передвищої освіти.

Визнання результатів навчання, набутих у неформальній та/або інформальній освіті в рамках цілого освітнього компонента, здійснюється за процедурою, яка визначена Порядком визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти Відокремленому структурному підрозділі «Фаховий коледж економіки і технологій Національного університету «Чернігівська політехніка».

14. Методичне забезпечення

1. Конспект лекцій з дисципліни «Підприємництво» для здобувачів фахової передвищої освіти освітньо-професійної програми «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» / Укл.: Філоненко О. О. Чернігів: ВСП «ФКЕТ НУ «Чернігівська політехніка».

2. Методичні вказівки до семінарських занять з дисципліни «Підприємництво» для здобувачів фахової передвищої освіти освітньо-професійної програми «Підприємництво,

торгівля та біржова діяльність» / Укл.: Філоненко О. О. Чернігів: ВСП «ФКЕТ НУ «Чернігівська політехніка».

3. Методичні вказівки до самостійної роботи студентів з дисципліни «Підприємництво» для здобувачів фахової передвищої освіти освітньо-професійної програми «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» / Укл.: Філоненко О. О. Чернігів: ВСП «ФКЕТ НУ «Чернігівська політехніка».

4. Методичні вказівки до практичних занять з дисципліни «Підприємництво» для здобувачів фахової передвищої освіти освітньо-професійної програми «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» / Укл.: Філоненко О. О. Чернігів: ВСП «ФКЕТ НУ «Чернігівська політехніка».

5. Методичне забезпечення контролю знань студентів з дисципліни «Підприємництво» для здобувачів фахової передвищої освіти освітньо-професійної програми «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» / Укл.: Філоненко О. О. Чернігів: ВСП «ФКЕТ НУ «Чернігівська політехніка».

15. Рекомендована література

Базова

1. Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань: Закон України від 15.05.2003 № 755-IV: станом на 28.08.2025 р. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/755-15>.
2. Про ліцензування видів господарської діяльності: Закон України від 02.03.2015 № 222-VIII: станом на 28.08.2025 р. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/222-19>.
3. Про інноваційну діяльність: Закон України від 4 липня 2002 року № 40-IV: станом на 31.03.2023 р. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/40-15>.
4. Про захист економічної конкуренції: Закон України від 11.01.2001 р. № 2210 – III: станом на 16.05.2024 р. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2210-14>.
5. Про захист від недобросовісної конкуренції: Закон України від 1.01.96 р. № 236/ 96: станом на 16.10.2020р. URL: Про господарські товариства: Закон України від 19.09.1991 №1576-XII: станом на 03.07.2020 р. URL: <https://surl.li/rutilz>
6. Про страхування: Закон України від 07.03.1996 № 85/96-ВР: станом на 01.01.2025 р. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/85/96-вр>.
7. Про акціонерні товариства: Закон України від 17.09.2008 р. № 514-VI: станом на 28.08.2025 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2465-20>
8. Про господарські товариства: Закон України від 06.02.18 р. № 2275-VIII: станом на 31.03.23 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1576-12#Text>
9. Бізнес-планування підприємницької діяльності : навч. посіб. / З. С. Варналій, Т. Г. та ін. Чернівці: Технодрук, 2019. 264 с. - URL: <https://surli.cc/qilugc>
10. Основи підприємництва: Підручник / [Біляк Т.О., Бірюченко С.Ю., Бужимська К.О., та ін.] ; під заг. ред. Н.В. Валінкевич. –Житомир : ЖДТУ, 2019. – 493 с . - URL: <https://surli.cc/qilugc>
11. Підприємництво та основи бізнесу. Практикум: Навчальний посібник / [Біляк Т.О., Бірюченко С.Ю., Бужимська К.О., та ін.]; під заг. ред. Т.П. Остапчук. Житомир : Житомирська політехніка, 2023. 280 с. - URL: <https://surl.li/nxneiq>
12. Бойко О. М. Основи підприємницької діяльності: навч. посібник. Київ: Центр навчальної літератури, 2023. 240 с.
13. Гонтарева, Ірина В'ячеславівна. Підприємництво : підручник / І.В. Гонтарева. – Харків : ХНУ імені В.Н. Каразіна, 2021. – 392 с. - URL: <https://surl.li/yesylm>

14. Підприємництво, торгівля та біржова діяльність : підручник / за заг. ред. О. В. Димченко; [О. В. Димченко, О. Д. Панова, В. В. Коненко та ін.]; Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. – Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2022. – 432 с. – URL: <https://surl.li/xchgmc>
15. Карпюк Г.І. Основи підприємництва: Навчальний посібник для здобувачів професійної (професійно-технічної) освіти. 2021. 108 с. - URL: <https://surl.li/mgmitf>
16. Кравченко Т. П. Основи підприємництва: навчальний посібник. Харків: ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2023. 320 с.
17. Бізнес-планування : навч. посіб. / Македон В.В. Центр учбової літератури, 2020. 236 с.- URL: <https://surl.li/nhrycb>
18. Основи підприємницької діяльності : підручник / за редакцією д.е.н., проф. В. М. Марченко. – Київ : КПП ім. Ігоря Сікорського. Вид-во «Політехніка», 2022. – 515 с. - URL: <https://surl.li/xatdco>
19. Мельник С. В. Основи підприємництва: теорія і практика. Тернопіль: ТНЕУ, 2021. 270 с.
20. Михаліцька Н., Яцик М. Управління власним бізнесом : навчальний посібник у схемах і таблицях. Львів : Львівський державний університет внутрішніх справ, 2024. 480 с. URL: <https://surl.li/heefpk>
21. Педько А. Основи підприємництва і бізнес-культури : навч. посіб. – Київ : Центр навчальної літератури, 2019. – 168 с.
22. Плетос С.В. Підприємницька діяльність: конспект лекцій. Одеса: ОДЕКУ, 2021. 121 с.- URL: <https://lnk.ua/ZANDIRINx>
23. Петров В. М. Бізнес-планування : конспект лекцій для здобув. першого (бакалаврського) рівня вищої освіти денної і заочної форм навчання за спец.073 Менеджмент. Харків : ДБТУ, 2024. 181 с. - URL: <https://surl.li/ccqkybcc>
24. Організація власного бізнесу: навч. посіб.: за ред. к.е.н., доц. Є.В. Ткача. Чернівці : Чернівець. нац. ун-т ім. Ю.Федьковича. 2023. 264 с.
25. Шварц, І. В. ШЗЗ Підприємництво : електронний навчальний посібник комбінованого (локального та мережного) використання [Електронний ресурс] / Шварц І. В., Краєвська А. С., Білоконь Т. М. – Вінниця : ВНТУ, 2022. – 130 с. - URL: <https://surl.li/nepqsd>
26. Основи підприємницької діяльності: навч. посіб. Т. В. Шепель, О. О. Комліченко. Херсон: Олді Плюс, 2022. 308 с.

Допоміжна

1. Варналій З.С. Основи підприємництва: навч.посіб. - 3-тє вид., виправи, і допов. - Київ : Знання-Прес, 2006. - 285 с.
2. Виноградська А. М. Основи підприємництва : навч. посібник / А. М. Виноградська. 2-ге ид., переробл. і доповн. – К.: Кондор, 2008. – 544 с.
3. Гой І.В., Смелянська Т.П. Підприємництво: навч. посіб. / І.В. Гой, Т.П. Смелянська. – К.: Центр учбової літератури, 2013. – 368
4. Доброва Н.В. Основи бізнесу: навчальний посібник / Доброва Н.В., Осипова М.М. – Одеса: Бондаренко М. О., 2018. – 305 с.
5. Мочерний С.В., Устенко О.А., Чеботар С.І. « Основи підприємницької діяльності» - Київ «Академія », 2005 р.
6. Підприємництво [Текст] : підручник / С. В. Панченко, В. Л. Дикань, О. В. Шраменко [та ін.]. – Харків : УкрДУЗТ, 2018. – Ч. 1. Теоретичні основи організації підприємницької діяльності. – 241 с., рис. 16, табл. 15.
7. Підприємництво : підручник / С. В. Панченко, В. Л. Дикань, О. В. Шраменко та ін. – Харків : УкрДУЗТ, 2018. – Ч. 1. Теоретичні основи організації підприємницької діяльності. – 241 с.

8. Торговельне підприємництво: підручник / за ред. д.е.н., проф. Л. В. Фролової. – Одеса, Бондаренко М.О., 2018. – 640 с., іл